

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy év száma ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A-kiegyezés.

Magyarok is sokan vannak, a kik visszautasítják az Ausztriával való gazdasági közösséget, a kiknek nem kell se osztrák-magyar bank, se közös vámterület, s akik Magyarország teljes gazdasági és pénzügyi függetlenségében látják a magyar haza boldogulásának szilárd biztosítékait. Ezek a renitensek a függetlenségi pártiak, a kik régi történelmi tradíciók nyomán, benső meggyőződésből s elvi álláspontjuk alapján ellenségei levén az Ausztriával való mindennemű közösségnek, most fokozódó örömmel látják, hogy az osztrák viszonyok kuszáltsága, mely oly komoly veszedelemmel fenyegeti a 67-es művet, egy rájuk nézve csábos jövőnek miként veti előre árnyékát. A szélsőbali érzelmeknek ezt az erőteljesebb megnyilatkozását mi értjük, sőt bizonyos fokig méltányoljuk is. Mert, ha joggal fölháborodunk is az olyan ellenzéki morál ellen, mely a kormány s a szabadelvűpárt eljárásától és cselekedeteitől még a jóhiszeműséget is meg akarja tagadni, viszont nekünk is el kell ismernünk, hogy a függetlenségi pártot, a midőn programja megvalósításáért küzd, csak a legjobb meggyőződése, egyedül a haza szeretete vezérli. Az ellenzéki küzdelem csak ott veti le magát a tisztesség köntösét s ott devalválódik személyes harszavára, a hol s a mikor az ellenzék a kormány iránt való ellenszenvből teljesen tekinteten kívül hagyja az ország s a nemzet békés fejlődésének aktuális követelményeit.

Magyarország gazdasági függetlenítése kétségtelenül egyike azoknak a kérdéseknek, a melyek közelről érintik a közjogi ellenzéki programot, az ellenzék harszoni vonalát. S ha azt látjuk, hogy ez az ellenzék a meglevő és a készülő bonyodalmaknak tudatában éber figyelemmel kíséri az osztrák pártok elzúllását, remélve, hogy a magyar kormányt ez az elzúllás meg fogja bénítani a dualizmus fentartásában s a kiegyezés létrehozásában kifejtett működésében: az ellenzéki reménykedésnek e mezés csapongásait annál kevésbé ítélhetjük el, mivel a kiegyezési válságnak az ellenzék által remélt eme elfajulása a Bánffy kormányra tényleg könnyen végzetessé válhat. Már pedig a legszelidebb lelkű 48-asnak is nem annyira Magyarország gazdasági önállósága, mint inkább a vaskezü Bánffy Dezső báró bukása képezi a legfőbb vágyát.

Ezért hát ne vegye senki rossz néven a Bánffy által annyira megtépzott függetlenségi párttól, ha egyik szemével ez a párt epedve és reménykedve folyton Ausztria felé kandikál.

De mit mondjuk azokról a 67-es alapon álló politikusokról, mit szóljuk azokhoz a közjogi fundamentumot védő hirlapokhoz, a kik s a melyek nap-nap után kéjelegnek az osztrák viszonyok szűlt helyzet fantasztikus kifestésében — tisztán csak abból az okból — mivel az osztrák viszonyok elfajulása, illetve a kiegyezési válság reményt nyújt nekik a Bánffy kormány pozíciójának megingatására. A személyes gyűlölség folyton s állandóan újabb meg újabb gondolatokkal termékenyíti meg ez emberek agyát, s ez tölti meg a lapjaik hasábjait is. A kormány hivatalosa hiába czáfolja le a fantasztikus terveket, a minden alapot nélkülöző állításokat, a hirlapi Medusának minden levágott feje helyett nyomban két feje nő.

S ami ezeket a 67-es alapon álló urakat leginkább felbőszíti, az, hogy az egyes többfejú Medusák, de még az osztrák viszonyok tényleges elfajulása sem képesek Bánffy Dezső nyugalma megzavarni. Mintha legalább is még tíz évig akarna kormányon maradni, oly stoikus nyugalommal végzi most is az ország ügyeit. Rendezi a papi kongruát, gondoskodik a kopár hegyek befásításáról s készül a hitelszövetkezeti törvényt letárgyalatni. Eközben érezteti a szászokkal a magyar állam erejét s folytatja Fiume ellen azt a nagyszabású akcióit, mely végső stádiumában kétségtelenül a magyar állam győzelmével fog végződni.

Látva a kormánynak ezt a sokoldalú, lázas tevékenységét, majdnem azt hihetnők, hogy a kiegyezés a legkisebb gondja. Hisz arra rá sem hederít.

De akik közelebről megfigyelhetik a miniszterelnök gondolkodását éstevékenkedéseit, azok nagyon jól tudják, hogy Bánffy Dezső mily ambícióval s államférfiúi reputációjának teljes latbavetésével dolgozik a kiegyezés létesítésén.

S ha a fenforgó nehézségek dacára megőrizte nyugalma s hidegvérét az osztrák kaosszal szemben, annak oka egyenesen abban keresendő, hogy a miniszterelnök tudja, hogy a válság kitöréseért és elnyulásaért mindenkit inkább, mint Magyarországot lehet felelőssé tenni. S bármiként alakuljanak is a viszonyok Ausztriában, ő Magyarország jogait és érdekeit csorbitatlanul meg fogja védeni. Azért ne akarják hát elhithetni a magyar közönséggel, hogy Bánffy Dezső valaha rászánna magát arra a lépésre, amelynek megtétele talán sokaknak nagyon is konveninána, t. i. hogy újabb, ezuttal pedig már 4 éves provizóriumot ajánlana elfogadásra a magyar parlamentnek.

Ellenkezőleg, úgy tudjuk, hogy Bánffy Dezső maga is beleunt már az örökös provizoriumba. Hisz az ő állásának s működésének éppen a provizorium képezi a leggyengébb oldalát. Láttuk ezt a japán szerződés mult pénteki tárgyalásán is, a mikor a provizórium alapján Apponyi épp oly erős, mint indokolatlan támadást intézett a kormány ellen. Ha Bánffy a kiegyezés kérdését akár így, akár úgy, de mindenképpen az ország érdekeinek megfelelően hamarosan megoldhatná, ezáltal pozícióját hosszú időre annyira megerősítené, hogy a százfejú Medusák rágalmozásai sem árthatnának többé neki.

A kézdi-vásárhely—soósmezői h. é. vasut.

II.

Áttérve a részletekre, mindenekelőtt az erdőipari termékeket kell tekintetbe vennünk. Vasutunk magyarországi tehergyűjtő területe, mint már említve volt, 140,598 hold. A lakosok száma ezen a területen 27,372. Az egész Háromszékvármegye területéből, 660,515 kat. holdból, 415,500 hold erdő, a többi szántóföld, rét és legelő. Ha ezen arányszámokat applikáljuk a mi tehergyűjtő területünkre, akkor 140,598 holdból körülbelül 75% veendő erdőnek, aminek tehát 105,000 kat. hold erdő felel meg. Ezen erdőségnek kétharmada fenyő, a többi bükk- és tölgy-erdő.

A helyszíni viszonyok s a szerzett tapasztalatok és adatok alapján átlag felvehető, hogy egy hold erdőből 200 köbméter fenyőt, mint építőfát és 300 ol vagyis 1100 köbméter tűzfát lehet termelni. Egy 70 éves üzemszabványt véve fel, 1500 hold évente kerülne vágás alá, aminek 300,000 köbméter fenyőfa, mint építőanyag és 16 millió köbméter tűzifa felel meg.

A fa leszállítása az erdőből, pld. Ozsdától Kézdi-Vásárhelyig, tehát még aránylag kedvező helyről is, 3-tól 5 forintig, vagyis átlag 4 frtba kerül. A tervezett vasut épen a nagy erdőterületekkel bíró községek határát szeli át, u. m.: Ozsdola 20071 hold, Bereczk 24,220 hold, tehát összesen 78466 kat. holdat bíró helységek területét középen szeli át, úgy hogy például magának Bereczknek saját határa területén 3 rakodó állomása lesz; u. m.: Bereczk, Ojtoz és Tömlőhordó állomások.

Az előbb említett szállítási díj tehát legalább is egyharmadára száll le, mert a tervezett vasut az Ojtoz völgyében húzódva épen a legmélyebb vonalba fekszik, miáltal a fának az erdőből való kiszállításánál az utnak nemcsak kétharmada takarítatik meg, hanem szükségtelemmé válik a terheket az 1000 méteres vízvázlatokon átszállítani. A 4 frtnyi általánjdíj leszál 1 frt 50 kr-ra.

Eddig a távolabbi erdőrészekből a tűzfát nem is lehetett kihozni. Jelenleg pedig az összes fatermények vasuti szállításra szorulnak, mert a legközelebbi kocszáférhető részekben az értékesebb fa már mind ki van vágva.

A szállítási megtakarítás, a teljes épületfa mennyiséget számítva és a tűzfának pedig csak egy negyedrészt, tehát 400,000 köbméter, csak egy évben $(300,000 + 400,000) \times 2 \text{ frt.} = 1,400,000$ forint.

Ez azonban csak szállítási megtakarítás. Osz-

dola például jelenleg körülbelül 3000^m épületfát szállít el évente, ennek értéke mintegy 30,000 frt, de ha vasut lesz, akkor elszállíthat 300 hold évi irtás után legalább is 6000 köbméter épületfát, a minek értéke a 10 frt, ez 60,000 frtot tesz ki és 12,000 köbméter tűzfát a 3 frtot = 36,000 forint. Összesen tehát 96,000 frt és így eltekintve, hogy a szállításhoz 150% megtakarítás lesz, a bruttó bevétel 200%-al fog emelkedni.

Ojtoz környékén a barnaszén minden kételyt kizáró módon van konstátálva. A köipar pedig már most is létezik az Ojtoz völgyében és e tekintetben tetemes kivételre számíthatunk Románia felé. Csementanyag bővében fordul elő és egész gypszhegység emelkedik Soósmező fölött. És mindezen természeti kincsek kiaknázatlanul ott hevernek s részben ott is pusztulnak.

Egyik legfontosabb része a vasut közgazdasági jelentőségének azon befolyás, melyet az specielle Kézdi-Vásárhely fejlődésére gyakorolni fog. K.-Vásárhely lakossága az utolsó évtizedben mintegy 400 lélekkel apadt. Ez komolyabb dolog, mint pusztaság jelensége. Azt jelenti ez, hogy hazánk legkeletibb részében a magyarság apadóban van, tehát éppen ott, a hol hivatása és nemzeti jelentősége a lehető legfontosabb és pedig oly időben, a midőn Magyarországon többi részeiben akkora felvirágzás és a magyar eszmének oly terjedése konstátálható, a minőt ezelőtt 300 évvel nem remélhettünk. Ezen apadás okaira egy következő fejezetben még visszatérünk. Ennek okai, noha alapján közgazdasági természetűek, mégis politikai szempontból bírálandók meg.

Ismert tény, hogy jelenleg a román törvényhozás előtt a helyi érdekű vasutakra vonatkozólag egy törvényjavaslat fekszik, mely a közel jövőben — néhány hónap múlva — már törvényerőre fog emelkedni. Ezen törvénynek legelső kifolyása az lesz — megbízható információ szerint — hogy a tatros-okna-soósmezői vasut román részről, helyi érdekű alapon feltétlenül ki fog építtetni. Ezt szükséges előre becsátani, mert a tervezett vasut csak a román kapcsolással egyetemben képezi azt a teljes egészet, mely K.-Vásárhely és vidékére egy újjászületési korszakot képes teremteni.

Nem szükséges ez esetben fejtegetésekkel és oklevelezésekkel állapítani meg a várható fejlődést, mert gyakorlati példa és közvetlen tapasztalatok fekszenek előttünk. Ott van Brassó! Csak meg kell nézni ezt a várost és kereskedelmét, forgalmát és mindenki azonnal átérzi, hogy ezen óriási fejlődés pusztán a predeál — plojești összeköttetésnek köszönhető. Meg is elégednénk azzal, hogy pusztán a tapasztalati tényekre hivatkozzunk, ha nem hatna át annak tudata és ha nem bírnák igazolni azt, hogy a kézdivásárhely-romániai összeköttetés Kézdi-Vásárhely fejlődésére tetemesen nagyobb hatással lesz, mint a minőt a brassó-romániai összeköttetés Brassóra nézve eredményezett.

Brassó nagyon is közel fekszik Bukaresthez és így a román nemzetközi forgalom megoszlik a két város között. Ellenben Kézdi-Vásárhelytől Galaczig egyrészt, másrészt pedig Odesszáig sehol sincsen olyan pont, mely a nyugat és kelet között a világforgalomnak gőcpontjául szolgálhatna. Egyes egyedül: Kézdi-Vásárhely.

Polgári iskolai körök

(Folytatás.)

Ilyenforma érvekkel bizonyítja be a cikkek írója annak a szükségességét, hogy a polgári iskolaiaknak ki kell válni az ált. megyei tanító testületekből. Sehogy sem akarja megszívlelni azon véleményemet, szerinte indítvány, — no még lennebb indítványoska-félmélet, hogy a testvéri viszonyban álló két népoktatási intézmény között ne idézzük fel a testvér harezot és ne húzzunk fel válassz-falakot; hanem tekintsük a nevelés valódi érdekeit s továbbra is haladjunk a ma már járhatóvá tett utakon. Brr. Nem kell. Mert már a szentírásban meg vagyunk írva, hogy építessék más hajlék az Urnak, Mózesnek és Illésnek. Nekünk is külön hajlék kell. — Hozzá uri ruha. — Mi vagy te nekünk elrongyolt népoktatás köntöse? A közepoktatás kabátja az más, — az a nekünk való.

Lám önállóságra törekszik minden lény, p. o. a káposzta özőndék tojásából a melegen hernyó lesz, azután bebábozza magát, egy szép napon fehér lepke alakjában virágról-virágra száll s válogat a csemegeben. Önállóságra csak az ember ne törekedjék? Ez lesz a czélja a polg. iskolai köröknek is.

No hát kérem, ha azért akar ön külön hajlékot építtetni s azért vádol engem a mohácsi vészt előidéző bajok orvoslási hajlamával — akkor ki kell hogy nyilvánítsam, — érvei előtt nem veszem le a kalapot.

Mi önállóságról nem panaszkodhatunk, talán inkább az volt a bajunk, hogy nagyon is szabadlábra voltunk engedve; vannak nekünk más bajaink, melyek a polg. iskola mai szervezetéből folynak, nevezetesen az, hogy azt a missziót, melyre a tanügy keretében vállalkoztunk, nem tudtuk elérni. A helyesebb szervezés érdekében már eddig is sokat tettünk volna körök nélkül ép úgy, mint azokkal, — ha legfőképp egyesek úgy, mint testületek többet dolgoznak. Vagy talán még úgy sem. Hiába, mindennek idő kell.

Azután, kérem, a tapasztalat azt is bizonyítja, hogy az utókor nem épített az Urnak, Mózesnek, Illésnek s a többi szenteknek külön templomot, — csak egyet s azt az egyet is manapság ritkán látogatjuk. S — azután nem is az Ur stb. mondták, hogy építsetek nekünk külön hajlékot, hanem a nép, a mely a fenséges látomány hatása alatt áll. Várnok meg talán, hogy nekünk is a még megteremtendő közép osztály szerény és becsületes munkánkat ily felkiáltással koszorozza: 50 év múlt el azóta, hogy a 48. szabad eszmék felfakadtak; de e hosszú idő azt is látszik igazolni, hogy a nagy eszmék fensége összeroskad, ha a mohácsi vészt előidéző bajok napjainkban is felburjánznak. Átkos visszavonás, rugódzhatnámás, a kasztok bástyáinak felvonása akkor sem kedvezett és ma sem kedvez a tanügy terén sem a nemzettest megizmosításának.

Hiába, az egyéni felfogások különböznek; vannak olyanok is, melyen komoly ésszel csak mosolyogni lehet.

Az önállóságra törekvés az eszközök szigorú szétválasztásával sem lehet ok akkor, mikor a nevelés nagy munkájában közös czéljaink vannak; nem lehet ok akkor, ha a magyar társadalomnak embert, polgárt, de olyat akarunk nevelni, a melynek vállain kedves megyénk és hazánk anyagi, erkölcsi jóléte felépül: ennél a munkánál ki meri állítani, hogy nem szükséges az érintkezési pontokat a népiskolával szemben fentartanunk?

Nem osztok tehát semmi olyan felfogást, mely a polg. iskolát eredeti hivatásától, a magyar közép osztály megteremtése feladatától el akarja vonni. S minden olyan törekvést, mely ez iskola fajt csakis hivatalnoki képző szerepre kárhoztatja — elítélek.

Hitem szerint nem az a főkérdés, hogyan népesítjük be a polg. iskolákat hatványozott számmal, vagy milyen fejlődési procedurán mentek keresztül, hanem az, hogy a magyar államnak egészségesen gondolkodó, praktikus spekulatív, szellemben dolgozni tudó elemeket neveljünk, — hogy iskoláinkat végzett fiainkat a zsidó-fiu kevesebb tudással ne szorítsa le minden üzleti pályáról — szóval, hogy ránevelt produktív munkássággal minden téren tudjanak boldogulni.

Adjanak a polg. iskolát végzett növendékeknek egy évi önkéntességi jogot s a rátermetű része előtt, az egyetemet kivéve, nyissák fel minden irányban a haladás útját; de ne legyen az érettségi bizonyítvánnyal megszerezhető életpályákra való nevelés egyenes feladata; mert így egy néhány év alatt uton-utófélen egyebet sem találunk, mint hivatalnoki állásokért futkározó téltelenségre és várakozásra utalt polg. iskolát végzett existenciákat.

Adjunk reális képzést tanítványainknak olyat, hogy jók legyenek hivatalnokoknak is, de ha állást nem kapnak, tudjanak boldogulni — az eke szarva mellett az üzleti, vagy ipari téren egyaránt, hogy így megyénk s kedves hazánk polgárságának ne csak intelligenciáját emeljük, hanem munkabíró erejét is. S ha így fogjuk fel a kérdést, előtérbe lép annak a szükségessége, hogy vajjon minő alapokat rak s minő szellemben nevelni az elemi népiskola leendő növendékeit; előtérbe lép ama kérdés szükségessége, — hogy vajjon a népiskola tisztában van-e azzal, hogy minő szellemben építünk

az általa lerakott alapokra, — hisz tulajdonképpen mi az ő munkáját folytatjuk s hozzuk tető alá. S ha ez így van — így lesz indokolt-e, ha egymásnak hátat fordítunk?

A közoktatási tanács polg. iskolai szakosztálya ez iskola-faj reformjával foglalkozik s már eddig is kimondotta, hogy a polg. iskola feladata közvetlenül az életre vagy a szakiskolákra előkészíteni; s kimondja azt is, hogy a polg. iskolák az 1868-iki XXXVIII. törvényezikkből törölendők és szerves egészet képező önálló polg. iskolai törvénybe foglalandók.

Hogy a polg. iskola sorsa dülőre fog jutni, az bizonyos. Előre láthatólag szervezeti ügye egy pár év alatt rendben lesz, s azután maga a közoktatásiügyi miniszter fogja meghatározni, hogy annak tanerői, kik az ország különböző megyéiben elég szótörtőn vannak, két-három vagy egyes megyénként külön polg. iskolai köröket alakíthatnak-e — ezen gyűlésekre napi és fuvardíjat kapnak-e, vagy hogy miután az új leendő szervezetben is a megyei felső — nép, polgárság érdekeit szolgálják továbbra is, a megyei ált. tanító vagy ha jobban tetszik tanügyi testületnek tagjai kötelesek maradni.

Most tehát, midőn arról nyilvánítnak vélemény, hogy ne vagy kivéssenek a polg. iskola tanerői a megyei általános tanítótestületek keretéből, joggal feltehető az a kérdés, hogy melyik körülmény lehet a polg. iskola fejlesztésére s magára az oktatásügyre előnyösebb.

Én, a mint említettem, azt állítom, hogy a régi keret épségben tartása — a keret, mert magam is óhajtom azt, hogy megyénként polg. iskolai szakosztályok vagy körök alakuljanak, hol speciális érdekeinket tárgyalhassuk, megvitathassuk. Annak, hogy miért nem vagyok barátja, hogy az ált. tanító testület kötelékéből kiváljunk, a multkor is jelöltem, sőt azt is mondtam, hogy a gymnásiumi tanároknak is az ált. megyei tanítói, tanügyi testületbe való be nem lépése a megyei tanügyre nézve nem előnnyel, hanem csak hátránnyal jár.

A mint az országos tanügyi kongresszus meg tudott alakulni, hol az egyetemi tanár az országos tanügyi követelmények szempontjából tárgyal a falusi tanítóval s a gymnásiumi meg a polg. iskolai-val stb. s ezt egy ország a tanügy fejlesztésére szükségesnek látja azért, hogy speciális érdekeinket az általános czélok érdekében összeegyeztessük: mennyivel indokoltabb az, hogy egy megyében levő iskolák tanerői — tekintettel az egyes megyék eléggé szembeötlő különbséget mutató tanügyének alakulatára, összhangzatos fejlesztésére egy nagyobb keretben tömörülve s legalább egy évben érdekeiket megbeszélhessék.

Vagy az 1848-as eszmék elfogadásából kifolyóan tartja a jelzettem ezikké írója, — hogy a gymnásiumi tanár ne tördődjék a polg. iskolaival és az meg az elemi iskoláival és viszont.

(Vége következik.)

Ujdonságok.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Kovács Kálmán brassói kir. járásbíróági joggyakornokot a kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez; — a vallás- és közoktatásiügyi miniszter László Lukács, Gál Károly, Nagy Vilma és László Irma okleveles tanítókat, illetve tanítónőket az illyefalvi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki.

— **Iparosok nyugdíj-intézete.** A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara egy igen üdvös eszmét pendített meg. Létesíteni akar ugyanis a székellyöldi iparosok részére egy nyugdíjintézetet s e tárgyban a kamara nagyérdemű titkára Szakács Péter egy tervezetet dolgozott ki s megküldötte a székellyöldi iparosoknak s egyszersmind meghívta az 1898. május 8-án Marosvásárhelyt tartandó alakuló gyűlésre. A nyugdíj javaslat igen egészséges alapokon nyugszik s alig lehetne az ellen valamit felhozni, míg ellenben üdvös voltát ezer meg ezer ok bizonyítja. Mi részünkről melegen üdvözljük a szép eszmét s igen ajánljuk iparosaink figyelmébe. A mint értesültünk, különben e tárgyban Kézdi-Vásárhelyt is gyűlést fognak tartani az iparosok s ezen értekezlet bő alkalmat fog nyújtani az eszmecserére.

— **Új törvényszéki elnök.** Igazi megelőge-

dóssal s örömmel értesült közönségünk, hogy ő fel-sége a király Solim Miklós kir. ügyész nevezte ki elnökké a kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez. Egy nagy képességu, erélyes és szorgalmas tisztviselő kitüntetés ez. De nem csak mint tisztviselő volt a legjobban renomirozva, hanem mint ember is fedhetetlen tiszta jellemével s kedves modorával az egész társadalom tiszteletét és szeretetét bírta, azért tehát kinevezése az egész közönség meglepődésével találkozott. Szívesen csatlakozunk mi is a köz-érzülethez s őszinte szívvel gratulálunk a mi új elnökünknek!

— **Halálozás.** Nagy Lajos kézdivásárhelyi tekintélyes szeszgyáros és földbirtokos, városi képviselő mult hó 28-án hosszas szenvedés után meghalt. Halálát egy nagy kiterjedésű virágzó család és széles körű rokonság gyászolja. Az elhalt derék férfi korai elhunytát társadalmunk igazi mély részvétellel fogadta. Temetése május 1-én délután ment végbe óriás részvét mellett. A koporsót a koszorúk egész özöne borította s roppant számú közönség kísérte ki az elhalt derék férfiut utolsó nyugvó helyére. Áldás és béke lebegjen porai felett!

— **Műkedvelői előadás.** A „Jóteknő nőgyelet” javára folyó hó 1-én (vasárnap), az „Unió”-kerti színpadon műkedvelői előadás volt. Előadatott a „Vadgalamb” című népszínmű. Miután műkedvelőkről van szó, az egyes szereplők bírálatásába nem bocsátkozunk, hanem általánosságban megjegyezzük, hogy az előadás nagyon szépen sikerült. Dacára annak, hogy úgy a női, mint férfi szereplők legnagyobb része még nyilvánosan nem szerepeltek, mégis elsősorban a nők annyi kedvességgel, igen sok ügyességgel és tapintattal; a férfiak pedig igazi praecizitással, tüzzel és oly élénkséggel krealáltak, hogy a közönséget nemcsak bámulatba ejtették, hanem kitűnően mulattatták is. Nem hagyhatjuk említés nélkül a sugót, ki nagyon jól s a mi fő alig hallhatóan sugott. Azonban nem kerülhetjük ki, hogy a Dicső személyesítőjének játékára jó akaratulag meg ne jegyezzük, hogy tulajdosoktól tartózkod-jék, mert ez legtöbb esetben izléstelenségbe megy át. Örömmel kell kifejeznünk, hogy a műkedvelői előadások sorozata ezzel ismét megkezdődött s e kezdettel is oly sikert aratott, hogy azoknak minél gyakrabban való ismétlődését mindenki ohajtja. A sikerért különben a fáradhatlan tevékenységű, buzgó s valóban onadó rendező: Kis Lajos. törvényszéki ígdtatót illeti igazán nagy elismerés, a ki időt, fárad-ságot nem kimélve, mindent elkövetett a darab si-kere érdekében. Az előadást táncz követte, mely szintén kitűnő hangulatban folyt a reggeli órákig, s az erkölcsi sikere kívül, az anyagi is igen szép volt. Mint halljuk ez estén annyira elkeltek a jegyek, hogy igen sokan nem láthatták az előadást s ezért a rendező-ség elhatározta, hogy a darabot közkívánatra ismételni fogja f. hó 7-én (szombaton) szintén jóteknő ezél-ra, melyre védnökökül meg is nyerték Dávid Antalné ő nagyságát és Bodor Ferenc kir. közjegyző he-lyettes urat. Azt hisszük ez előadás is sikerülni fog, s a kik nem látták, azok el ne mulasszák megnézni, mert egy igen kellemes estét fognak ma-guknak szerezni.

— **Egy érdemes segédtanfelügyelő előléptetése.** A hivatalos lap közelebbi száma Dr. Szabó Mihály személyében egy érdemes segédtanfelügyelő előléptetését közli. Múltan foglal helyet a tanfelügyelők díszes karában ő, ki a tanítóság előtt művei után már ismeretes s a kinek buzgó műkö-déséért Alsó-Fehérvármegye tanfelügyelőjévé történt kinevezetése alkalmából a miniszter ur is elisme-rését fejezte ki. Nem ismeretlen ő s ha mégis az ő lankadatlan munkásságát s kapcsolatosan személyét a közönség előtt bemutatam, úgy érzem, a tanügy érdekében cselekedtem. Dr. Szabó Mihály a gymni-siumot Maros-Vásárhelyen és Brassóban tanulta. Ez utóbbi helyen tett érettségi vizsgálat után a bu-dapesti tudomány egyetemre iratkozott be, hol az egész kurzust Mária Terézia-ösztöndij élvezete mel-lett elvégezvén bölcsészettudorrá avatattott fel, mely alkalommal az egyházi építkezési stýlról értekezésével 300 frt jutalmat nyert. Az I-ső közép osztálytól kezdve a doktorátusig minden vizsgá-lata oly kitűnően sikerült, hogy ha már ekkor a „sub auspiciis regis” doktorrá avatás életbe lett volna léptetve, királyi gyűrűt nyert volna. Már az egyetemen a közoktatás iránt érezvén hajlamot, nem szorítkozott csak egy szakcsoportra, hanem általa-

ban mindarra, a mire később, a tanfelügyelői pályán szüksége lesz. Báró Eötvös Lorántnak, a későbbi miniszternek, Gyulai Pálnak és Beöthi Zsoltnak egyik legszorgalmasabb tanítványa volt. Az egyetem elvégzése után, születés helyén — Kis-Küküllő vármegyében törvényhatósági tisztviselői állást foglaltván el, a közigazgatás ügykezelésével is megismerkedett, míg 1892-ben az újonnan szervezett kolozsmegyei segédtanfelügyelői állásra neveztetett ki, hol Kozma Ferenc, az országosan ismert jeles tanférfi mellett, bő alkalma volt a tanügyi igazgatás mindenik ágát elsajátítani. Tapasztalatait két ut-törő munkában, a „Népoktatásügyi közigazgatás” és a „Tanítók jogai és kötelességeiben” írta meg, melyeknek már 2-ik kiadása is elfogyott, s melyek-kel közel 30,000 frt forgalmat csinált. E művek ál-tal az ország tanügyi közvéleményét biztosította magának. Tanügyi nehezebb jogi kérdésekben a ta-nítók számtalanszor kéri ki véleményét és taná-csát, sőt a miniszteriumban is javaslatai gyakran találkoznak helyesléssel. Művei nemcsak a tanító-ságnak szolgálnak nélkülözhetetlen segédkönyvül, hanem több képezdében tankönyv gyanánt is hasz-nálják. Ezelőtt másfél évvel az alsófehérmegyei tan-kerület vezetésével bizta meg a miniszter, hol a hi-vatali előde hosszas betegség folytán feltorlódott ügyhátlatokat feldolgozta, a hivatalt egészen ujjaszer-vezte, új kezelési rendet hozott be, s e rövid idő alatt iskolái legnagyobb részét meglátogatta, s azok fejlesztése érdekében lankadatlan munkálkodik.

Nem rég jelent meg az iskolai adminisztrációt szá-bályázó egyik újabb munkája a „Népoktatásügyi teendők határidő jegyzéke”, mely házagpotló művet a tanügyi sajtó igen rokonszenvesen fogadott. Ki-dolgozta a „királyi tanfelügyelőségek ügykezelési szabályzatát”, melyet eddig e hivatalok az egy-öntetű és helyes eljárás nagy kárára nélkülöztek. Szer-kesztett mintegy 130-féle ügykezelési formulárét, melylyel a tanfelügyelői hivatal sok időpazarló mun-kától kíméltetik meg. Dr. Szabó Mihály a tanítók igaz szívű barátja, tőle, mint az ország legfiatalabb és egyik legtevékenyebb tanfelügyelőjétől igen so-kat várhat a tanügyi élet. (m—s.)

— **Meghívó.** A „Háromszékmegyei tanítóte-sület” Kézdi-járásköre f. évi május 10-én d. e. 9 óra-kor kezdődőleg Esztelneken az iskola helyiségében gyűlést tart. Ezen gyűlésre a kör tagjait és a tanügy iránt érdeklődőket van szerencsénk tisztelettel meg-hívni. K.-Vásárhelyt, 1898. ápril 28-án. Kiss Jenő, elnök. Szabó Lázár, jegyző.

— **Kitűnő magok.** Sok évi tapasztalatunk, után határozottan állítjuk, hogy a legjobb és min-dig biztos és csínaképes virág- és veteménymagok Mauthner Ödönnél kaphatók. Ezen világhírű szo-lid céget mindenkinek a legjobb lélekkel ajánlhat-juk. A vevők könnyedségére szolgál, hogy Mauthner Ödönnél Kézdivásárhelyt Kupán Józsefnél raktára van s a magok innen is beszerezhetők.

H I R D E T É S E K.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény, a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben f. etendő	1	Jutalom	Korona
	1	jutalom	600000
	1	nyer. 1	400000
	1	"	200000
	2	"	100000
	1	"	90000
	1	"	80000
	1	"	70000
	2	"	60000
	1	"	40000
	5	"	30000
	1	"	25000
	7	"	20000
	3	"	15000
	31	"	10000
	67	"	5000
	3	"	3000
	432	"	2000
	763	"	1000
	1238	"	500
	90	"	300
	31700	"	200
	3900	"	170
	4900	"	130
	50	"	100
	3900	"	80
	2900	"	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000

melyek hat osztályban huzatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték nem sokára ismét megkezdődik és újból

50,000 jut 100,000

nyeremény jut eredeti sorsjegyre

tehát az oldalt levő jegyzék szerint a sorsjegyek fele nyereménnyel huzatik és a nyerési esély igen nagy.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koro-na kerül biztos döntésre. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Minél előbbi megrendelésén I-ső osztályú eredeti sorsjegyeket a tervszerinti eredeti áron és pedig

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegy 6.—frt

" fél " " " 3.— "

" negyed " " " 1.50 "

" nyolczad " " " —.75 "

utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos jegyzéket minden huzás után megküld-jük, hivatalos tervezetek díjtalanul rendelkezésre állanak. A huzások nyilvánosan történnek a magy. kir. kormány fel-ügyelete alatt.

Az I. osztály nyereményhuzása május hó 11. és 12-én lesz és kérjük b. megrendelését legkésőbb

május hó 11-ig (huzás napja)

közvetlenül hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói
Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Rendelőlevél kivágandó.

Török A. és Társa uraknak

Budapest, Váci-körút 4/A.

Kérem nekem..... eredeti I.

osztályú osztálysorsjegyet a hivatalos

tervezettel együtt küldeni.

Az összeg:.....

utánvétdő.....

frt.....

(A mely rovat szűkség esetén, törlendő.)

Pontos czím

Sz. 1639 közg.
1898.

Hirdetmény.

1886. évi XXII. t. cz. 33. §-a alapján megválasztott városi képviselő választók névjegyzéke összeállítására kiküldött bizottság a névsort összeállítván közhírré teszem az id. t. cz. és 38 §-a alapján, hogy ezen névsor f. hó 4. 5. 6. 7. 8. napjain a városháza tanács termébe 5 napi közzsemlére ki lett téve.

Kézdivásárhelyt, 1898. május hó 2-án.

Bartók Károly,
polgármester,

Sz. 10501—1898.

Hirdetmény.

A sepsiszentgyörgy-réty-kovácsna-kézdivásárhelyi törvényhatósági közü 0-2 km. szakaszának (Oltuteza) az Olthidig terjedő helyreállítására, illetve pótkavicsossal való ellátására vonatkozólag a tekintetes közigazgatási bizottságnak 217 szám alatt hozott határozata alapján zárt írásbeli verseny tárgyalás hirdetik, mely az alispáni hivatalos helyiségben f. évi május hó 11-én d. e. 9 órakor tartatik meg.

Vállalkozni öhajtok felbivatnak, hogy a szállítandó 175 kétköbméteres örkői cementkötésű homokkőből tört kavicsmalom egyenként 6 frt 10 kr, összesen 1067 frt 50 krnyi engedélyezett összeg után 5%-ban számítandó bánatpénzzel ellátott ajánlataikat az árlejtés napján d. e. fél 9 óráig a vármegyei pénztárnál tegyék le.

A tervek a vármegyei számvevő-ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgy, 1898. évi április hó 23-án. Gábor Péter,
(81 2-3) alispán.

GARA ÉS TÁRSA

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főlárusítói

Budapest, Károly-körút 11.

A nagy. m. kir. osztálysorsjáték első osztályának húzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt —
egy fél sorsjegyért 3 frt —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

GARA és TÁRSA, a m. k. szab. osztálysorsjáték főlárusítói Budapest, Károly-körút 11.

1.000.000

Egy millió

Korona nyerhető

A 2-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték 50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9 §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000.000 Korona
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona.
1 á	600.000
1 „	400.000
1 „	200.000
2 „	100.000
1 „	90.000
1 „	80.000
1 „	70.000
2 „	60.000
1 „	40.000
5 „	30.000
1 „	25.000
7 „	20.000
3 „	15.000
31 „	10.000
67 „	5.000
3 „	3.000
432 „	2.000
763 „	1.000
1238 „	500
90 „	300
47350 „	200 170 130

100, 80, 40 kor.

50.000 nyer. és 13.160.000 kor. jutalom

melyek hat osztályban kiosztottak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9 §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyereséi esélyeket nyújt; és pedig:

100.000 50.000

eredeti sorsjegy pénznyereményt.
A sorsjegyek felének nyernie kell.

Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kiosztottatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész eredeti sorsjegy 6 frt — kr.
Fél „ „ 3 frt — kr.
Negyed „ „ 1 frt 50 kr.
Nyolczad „ „ 0 frt 75 kr.

Az összegnek postautalványon való vételét azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásban érvényesít. Kíváncsi utánvétel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási listát.

Gyakran ezeket kockáztatnak mérész valólatokba, a midőn a kitalálásra helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockáztassunk egy sorsjegyet véletlenül annyira oly esélyes összeget, amely által hirtelen nagy tökéket nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelményeket ne késlekedjék és azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. év május 11-ig

a midőn a húzás napja van, hozzánk beküldeni.

FEHÉR LAJOS és TÁRSA

a m. k. szab. osztálysorsjáték főlárusítói.

BUDAPEST,

Gizella-tér 5. szám.

Játékterv a II. sorsjátékhoz.

Első osztály
Betét 12 korona.

(Beleértve 1 korona gyűjtődíj.)

Húzás: 1898. május 11. és 12.

Nyeremény	Korona
1 á	60000
1 á	20000
1 á	10000
1 á	5000
3 á	2000
5 á	1000
8 á	500
30 á	300
50 á	100
2900 á	40
3000 nyer. K.	240000

Második osztály.
Betét 20 korona.

(Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)

Húzás: 1898. június 7. és 8.

Nyeremény	Korona
1 á	70000
1 á	25000
1 á	10000
1 á	5000
3 á	3000
5 á	2000
8 á	1000
20 á	500
60 á	300
3900 á	80
4000 nyer. K.	477000

Harmadik osztály.
Betét 32 korona.

(Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)

Húzás: 1898. július 6. és 8.

Nyeremény	Korona
1 á	80000
1 á	30000
1 á	20000
1 á	15000
3 á	10000
5 á	5000
8 á	2000
10 á	1000
70 á	500
4900 á	130
5000 nyer. K.	898000

Hatodik osztály
Betét 24 korona.

(Beleértve 2 korona gyűjtődíj.)

Húzás: 1898. szept. 13.—okt. 13-ig.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

Korona

1.000.000

(Egy millió)

Nyeremény	Korona
1 á	6000
1 á	4000
1 á	2000
1 á	1000
1 á	600
1 á	400
2 á	30000
3 á	20000
20 á	10000
50 á	5000
400 á	2000
720 á	1000
1000 á	500
27800 á	200
30.000 nyeremény és jutalom	Korona 9.550.000

A melyk ezen 40 nyeremény közül utolsóknak húzattik ki, kapja a jutalmát.

Bevétel

Nyeremény	Korona
1000 00 sorsj.	I. oszt. á
9700 00 „	II. „ á
9300 00 „	III. „ á
8800 00 „	IV. „ á
8400 00 „	V. „ á
8000 00 „	VI. „ á

Kor. 13.160.000

MÉRLEG

Nyeremény	Korona
3000 nyeremény	I. oszt. á
4000 „	II. „ á
5000 „	III. „ á
4000 „	IV. „ á
4000 „	V. „ á
30000 „	VI. „ á és 1 jutalom

500000 nyeremény

Kiadás

Nyeremény	Korona
240000	I. oszt. á
477000	II. „ á
898000	III. „ á
934000	IV. „ á
1061000	V. „ á
9550000	VI. „ á és 1 jutalom

Kor. 13.160.000